Дата: 22.01.2024р. Урок: Музичне мистецтво Клас: 6-Б Тема. Камерно-інструментальні жанри: прелюдія, токата.

Мета: виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток мистецьких художніх інтересів, естетичних потреб; формування системи мистецької грамотності, яка відображає видову, жанрову, стильову специфіку і взаємодію мистецтв; розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження в мистецькій діяльності, до здійснення мистецької комунікації; розвиток художніх мистецьких здібностей, креативного мислення, творчого потенціалу; формування потреби в естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Хід уроку

Перегляд відеоуроку за посиланням https://youtu.be/p5GyrVzU-OY.

- 1. Організаційний момент. Музичне вітання.
- 2. Актуалізація опорних знань.
- Що таке прелюдія, токата?
- До якої групи інструментів належить клавесин? Які ще інструменти цієї групи ти знаєш?
- 3. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку.
- 4. Вивчення нового матеріалу.

Прелюдія (від лат. — перед і гра) — жанр камерно-інструментальної музики, невелика п'єса вільного імпровізаційного розвитку або вступна частина до великого музичного твору.

Токата — віртуозна музична п'єса для фортепіано або органа, у швидкому темпі, з чітким ритмом.

Людина завжди мріяла літати, як птах, тому пташок оспівували в українських піснях, легендах і казках, змальовували у розписах, вишивках і орнаментах.

Деякі птахи відомі своєю музикальністю, самобутніми мелодіями й унікальними тембрами голосів. У музичних звуках можна передати й особливості рухів: плавних, як у лебедя, стрибкоподібних, як у горобця. Захоплюючись співом жайворонка, віртуозними трелями соловейка, ритмами дятла, інтонаціями зозулі люди наділяли їх чарівними якостями.

Прослухайте: Отторіно Респігі. Прелюдія "Пташки". Прослухайте: Отторіно Респігі. Токата («Зозуля»).

Порівняйте прелюдію і токату між собою.

Вважається, що красу пташиної музики чудово передає дзвінкий тембр клавесина — клавішного інструмента, передвісника фортепіано.

Клавесин (італ. clavicembalo, фр. clavecin, нім. cembalo) — старовинний клавішний струнно-щипковий музичний інструмент, металеві струни якого защипуються плектром. Рівновид невеликого розміру — спінет.

Цей старовинний інструмент колись звучав у вітальнях заможних родин. Клавесин мав дві клавіатури (на відміну від невеличкого спінета, і за допомогою перемикачів виконавець змінював регістр і динаміку.

Прослухайте: Луї Дакен. Зозуля (клавесин).

Прослухайте: Жан-Філіпп Рамо. Перекличка птахів (клавесин).

Порівняй музичні образи птахів (регістр, динаміку, темп). Схарактеризуй тембр клавесина. Які духові інструменти звучать в оркестрових композиціях?

В українській музиці також існують твори присвячені пташиній фауні.

Послухайте: Василь Барвінський "Сорока-Ворона".

Послухайте: Василь Барвінський "Горобчик".

Як звуки фортепіано імітують спів і рухи пташок? До якого типу програмності належать прослухані твори.

Васи́ль Олекса́ндрович Барві́нський (20 лютого 1888, Тернопіль — 9 червня 1963, Львів) — український композитор, піаніст, музичний критик, педагог, диригент, організатор музичного життя. Визначний представник української музичної культури XX століття.

Фізкультхвилинка https://youtu.be/9iqVQGqY0qM.

Вокально-хорова робота.

Розспівування. Поспівка. https://youtu.be/p_4GRka2sgI.

Ознайомлення та вивчення пісні «Така зима лише на Україні». Музика і вірші У. Соколишин https://youtu.be/u0JTMng5iC0.

- 5. Закріплення вивченого. Підсумок.
- Що таке прелюдія, токата?
- 3 яким українським композитором познайомилися на уроці?
- **6.** Домашнє завдання. Вкажіть назви українських народних пісень (3-5) в яких оспівуються птахи або імітується їх спів. Надішли свою роботу на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com

Рефлексія